

Zhrnutie stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS/Euratom) č. 354/83, pokiaľ ide o uloženie historických archívov inštitúcií v Európskom univerzitnom inštitúte vo Florencii

(Úplné znenie tohto stanoviska sa nachádza v anglickom, vo francúzskom a v nemeckom jazyku na webovej stránke európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 28/05)

1. Úvod

1.1. Konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov

1. Komisia 16. augusta 2012 prijala návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS/Euratom) č. 354/83 v súvislosti s uložením historických archívov inštitúcií v Európskom univerzitnom inštitúte vo Florencii (ďalej len „návrh“) ⁽¹⁾. Návrh bol v ten istý deň odoslaný európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov na konzultáciu.

2. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov mal pred prijatím návrhu príležitosť poskytnúť svoje neformálne pripomienky. V návrhu sa zohľadnili mnohé z týchto pripomienok. V dôsledku toho sa v návrhu posilnili záruky ochrany údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta skutočnosť, že s ním Komisia po prijatí návrhu viedla formálne konzultácie a že do preambuly návrhu bol zahrnutý aj odkaz na toto stanovisko.

1.2. Ciele a kontext návrhu

3. V nariadení Rady (EHS, Euratom) č. 354/83 z 1. februára 1983 o otvorení historických archívov Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu pre verejnosť ⁽²⁾ (ďalej len „nariadenie o archívoch“) sa požaduje, aby inštitúcie a orgány EÚ zriadili historické archívy a otvorili ich pre verejnosť po uplynutí 30 rokov. Nariadenie o archívoch umožňuje všetkým inštitúciám a orgánom držať svoje historické archívy na ktoromkoľvek mieste, ktoré považujú za najvhodnejšie.

4. Cieľom návrhu je zmeniť a doplniť nariadenie o archívoch a stanoviť pre všetky inštitúcie a orgány EÚ (okrem Európskeho súdneho dvora a Európskej centrálnej banky) povinnosť ukladať papierové archívy v Európskom univerzitnom inštitúte (EUI) vo Florencii. Európska komisia, Rada Európskej únie a Európsky parlament už svoje papierové archívy ukladajú v EUI na základe zmluvných dohôd. Ako sa uvádza v dôvodovej správe, týmto návrhom sa nemení status quo, jeho cieľom je skôr „potvrdiť úlohu EUI pri správe historických archívov inštitúcií. Návrh vytvorí riadny právny a finančný základ pre partnerstvo medzi EÚ a EUI.“

5. Týmto návrhom sa nemenia ani súčasné pravidlá a postupy, na základe ktorých inštitúcie a orgány EÚ sprístupňujú svoje historické archívy verejnosti po uplynutí 30 rokov. Týmto návrhom sa nezmení ani vlastníctvo historických archívov, ktoré zostane ukladačím inštitúciám a orgánom. Stručne povedané: návrh namiesto komplexnej modernizácie a prepracovania obsahuje obmedzené a ciele zmeny a doplnenia k nariadeniu o archívoch.

1.3. Súvislosť s ochranou údajov; ciele stanoviska EDPS

6. Európske inštitúcie a orgány spracúvajú v rámci plnenia svojich úloh veľké množstvo údajov vrátane osobných údajov. Niektoré spracúvané osobné údaje môžu byť z hľadiska ochrany údajov veľmi citlivé ⁽³⁾ a/alebo môžu byť príslušným inštitúciám a orgánom poskytnuté dôverne, pričom sa nepredpokladá, že sa jedného dňa sprístupnia verejnosti: napríklad osobné údaje uvedené v lekárskech alebo osobných záznamoch o zamestnancoch, či osobné údaje spracované v súvislosti s disciplinárnym konaním a konaním týkajúcim sa obťažovania, vnútorné audity, rôzne typy sťažností alebo petícií a vyšetrovania v oblasti obchodu, hospodárskej súťaže, boja proti podvodom a v súvislosti s inými vyšetrovaniami.

⁽¹⁾ COM(2012) 456 final.

⁽²⁾ Nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 354/83 (Ú. v. ES L 43, 15.2.1983, s. 1).

⁽³⁾ Napríklad „osobitné kategórie údajov“ v zmysle článku 10 nariadenia (ES) č. 45/2001.

7. Niektoré z týchto osobných údajov vrátane tých, ktoré *prima facie* predstavujú pre daných jednotlivcov najväčšie riziká, sa zničia po určitom čase, keď ich už nebude možné využiť na pôvodné účely (alebo na iné kompatibilné „administratívne“ účely), na ktoré boli zhromaždené.

8. Veľké množstvo dokumentov uchovávaných európskymi inštitúciami a orgánmi, ktoré pravdepodobne obsahujú aj osobné údaje, sa nezničí, ale sa nakoniec presunie do historických archívov Európskej únie, pričom sa sprístupnia na historické, štatistické a vedecké účely (¹).

9. Je dôležité, aby európske inštitúcie a orgány zaviedli jasné politiky v súvislosti s tým, ktoré osobné údaje by sa mali alebo nemali presunúť do historických archívov, ako aj v súvislosti so spôsobom uchovávaní týchto osobných údajov a ich sprístupňovaní prostredníctvom historických archívov. Tieto politiky musia zabezpečiť ochranu súkromia a osobných údajov dotknutých jednotlivcov a zosúladiť ochranu týchto základných práv s právom na prístup k dokumentom a s oprávnenými záujmami o historický výskum.

10. Aj keď v mnohých európskych inštitúciách a orgánoch existujú v súčasnosti postupy týkajúce sa správy dokumentov, uchovávaní údajov a archivácie [pozri napríklad spoločný zoznam uchovávaní (CCL), interný administratívny dokument vydávaný Komisiou (²)], v súčasnosti tieto politiky poskytujú len obmedzené usmernenia v oblasti ochrany údajov. Spoločný zoznam uchovávaní a podobné dokumenty by sa mali aj ďalej rozpracovať, prípadne dopĺňať o konkrétnejšie a podrobnejšie usmernenia týkajúce sa ochrany údajov.

11. Okrem toho je potrebné poznamenať, že existujúce politiky sú vyjadrené v interných dokumentoch a nie v legislatívnom nástroji, ktorý prijala Rada a Parlament. Okrem stručného odkazu v článku 2 ods. 1 na „dokumenty, na ktoré sa vzťahuje výnimka týkajúca sa súkromia a bezúhonnosti človeka, ako je definované v článku 4 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 1049/2001 (³)“, súčasný text nariadenia o archívoch nešpecifikuje, ktoré osobné údaje možno presunúť do historických archívov a nakoniec ich sprístupniť verejnosti.

12. Uvedený článok 4 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 1049/2001 sa na druhej strane musí vykladať v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane údajov vrátane nariadenia (ES) č. 45/2001 a v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutie, ktoré osobné údaje by sa mali uchovávať v historických archívoch, si tak vyžaduje komplexnú analýzu jednotlivých prípadov.

13. V súčasnosti prebieha revízia smernice 95/46/ES (⁴) a nariadenia (ES) č. 1049/2001, pričom čoskoro by sa mala uskutočniť aj revízia nariadenia (ES) č. 45/2001. Aj keď možno dúfať, že tieto legislatívne zmeny prispejú k lepšej jasnosti, z dôvodu ich všeobecného charakteru je nepravdepodobné, že európskym inštitúciám a orgánom poskytnú dostatočne špecifické usmernenia týkajúce sa postupu archivovania. Pokiaľ ide o samotné nariadenie o archívoch, Komisia navrhla len niekoľko zmien a doplnení, ktoré nemajú vplyv na článok 2 ods. 1 a ostatné podstatné ustanovenia.

14. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov navrhne vo svojom stanovisku niekoľko cieľných zmien, ktoré bude možné zahrnúť do nariadenia o archívoch pri príležitosti súčasnej, obmedzenejšej revízie tohto nariadenia. Okrem toho poukáže na potrebu prijatia konkrétnych opatrení vrátane primeraných vykonávacích predpisov, aby sa zabezpečilo, že problematika ochrany údajov sa bude v kontexte oprávneného vedenia záznamov na historické účely efektívne riešiť.

(¹) V článku 1 ods. 2 nariadenia o archívoch sa uvádza definícia archívov aj historických archívov (inštitúcií a orgánov EÚ). Archívy sú definované ako „všetky dokumenty každého typu a na ktoromkoľvek nosiči, ktoré boli vytvorené alebo boli prijaté jednou z inštitúcií alebo ich zástupcami alebo úradníkmi pri výkone ich povinností, ktoré sa vzťahujú na činnosti EÚ“. Na druhej strane sú historické archívy definované ako tá časť „archívov (inštitúcií ...), ktorá bola vybraná (...) na trvalé zachovanie“. „(...) najneskôr 15 rokov od dátumu ich vzniku“ prostredníctvom „procesu triedenia s cieľom odčlenenia dokumentov, ktoré sa majú zachovať, od tých, ktoré nemajú žiadnu historickú alebo administratívnu hodnotu.“

(²) SEK(2007) 970, prijatý 4. júla 2007, v súčasnosti sa prepracúva. Pozri aj pripomienky EDPS zo 7. mája 2007 k návrhu CCL na rok 2007 na stránke http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Adminmeasures/2007/07-05-07_commentaires_liste_conservation_EN.pdf

(³) Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

(⁴) Pozri návrh Komisie týkajúci sa nariadenia o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov [COM(2012) 11 final]. Pozri aj stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov zo 7. marca 2012 k súboru opatrení na reformu ochrany údajov, ktoré sa nachádza na adrese: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Reform_package;jsessionid=46ACCFDB9005EB950DF9C7D58BDE5377

15. V súvislosti s tým sa v oddiele 2 stručne prediskutujú niektoré všeobecné aspekty ochrany údajov a súčasné trendy týkajúce sa sprístupňovania a digitalizácie historických archívov EÚ, anonymizácie a deanonymizácie, ako aj iniciatívy Komisie v oblasti otvoreného prístupu k údajom.

10. Závbery

65. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta skutočnosť, že návrh sa zaoberá problematikou ochrany údajov, najmä:

- ustanoveniami o platných právnych predpisoch,
- stanovením orgánu dohľadu,
- vymedzením úlohy EUI ako spracovateľa, a
- požiadavkou prijať vykonávacie predpisy v záujme riešenia otázok týkajúcich sa ochrany údajov v praxi.

66. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov v záujme vyriešenia zvyšných problematických bodov týkajúcich sa ochrany údajov odporúča, aby sa v navrhovaných zmenách a doplneniach k nariadeniu o archívoch:

- špecifikovali kľúčové ciele a minimálny obsah vykonávacích predpisov, ako aj postup ich prijatia vrátane riadiacej štruktúry, aby sa zabezpečil harmonizovaný a koordinovaný prístup, jasný časový rámec pre prijatie a konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov,
- objasnili pravidlá vzťahujúce sa na bezpečnosť osobných údajov uchovávaných v historických archívoch,
- poskytli záruky v súvislosti so súkromnými archívmi držanými v EUI, a
- uviedlo aspoň minimálne vysvetlenie výnimky z článku 2 nariadenia o archívoch týkajúcej sa súkromia.

V Bruseli 10. októbra 2012

Peter HUSTINX
európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
